

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 55 คน และครูผู้สอนจำนวน 985 คน รวมทั้งสิ้น 1,040 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 220 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 55 คน และครูผู้สอน จำนวน 165 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มดังนี้

1.2.1 กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43)

1.2.2 แบ่งขนาดของโรงเรียนเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กตามจำนวนของนักเรียน ดังนี้

นักเรียน ตั้งแต่ 1 – 299 คน เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก

นักเรียน ตั้งแต่ 300 – 399 คน เป็น โรงเรียนขนาดกลาง

นักเรียน ตั้งแต่ 400 คน ขึ้นไป เป็น โรงเรียนขนาดใหญ่

1.2.3 กำหนดสัดส่วนของโรงเรียนแต่ละขนาดเพื่อให้ได้จำนวนที่กำหนด

ตามข้อ 1.2.1

1.2.4 สุ่มโรงเรียนแต่ละขนาดตามสัดส่วนที่ได้จากข้อ 1.2.3 โดยวิธีการจับฉลาก

1.2.5 กำหนดสัดส่วนของครูจากโรงเรียนที่สุ่มได้ตามข้อ 1.2.4 แล้วสุ่มครูแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนที่กำหนดโดยวิธีการจับฉลาก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
ขนาดใหญ่	8	8	199	8	24
ขนาดกลาง	12	12	210	12	36
ขนาดเล็ก	35	35	576	35	105
รวม	55	55	985	55	165

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 1 ข้อ คือ สถานภาพของบุคลากรในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษา

ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 48 ข้อ แบ่งเป็น

1. ความมีวินัย มีความรับผิดชอบ จำนวน 8 ข้อ
2. ความซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 8 ข้อ
3. ความกตัญญูกตเวที จำนวน 8 ข้อ
4. ความมีเมตตากรุณาโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จำนวน 8 ข้อ
5. ความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จำนวน 8 ข้อ
6. การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ดำเนินงานมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน
 3.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากตำราของ ประยูร อาษานาม (2540 : 105-106) ; พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2542 : 85-86) และบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 38-40)

3.3 สร้างแบบสอบถามแต่ละตอนจากการศึกษาตามข้อ 3.1 และข้อ 3.2

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น

3.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญแก้ไขและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

3.5.1 นายบรรจง สุรมณี วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและโครงสร้าง

3.5.2 นางอาภาภรณ์ อินเสมียน วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (การสอน
 ประถมศึกษา) ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม
 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.5.3 นายสมจิต เมืองนาม วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)
 ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ
 และการวัดผล

3.6 ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 50 คน

3.6.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วยค่าสหพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทุกข้อ (Item-total Correlation) และเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจากข้อคำถามที่คัดเลือกตามข้อ 3.6.1 แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) เป็นรายด้านและทั้งฉบับ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม รวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99

3.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการดังนี้

4.1 ขอนหนังสือจากงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประสานผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถาม

4.2 นำหนังสือจากงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อชี้แจงรายละเอียดในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม จำนวน 220 ฉบับ ด้วยผู้วิจัยเอง เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง

4.4 เก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบ กรณีได้แบบสอบถามตอบคืนไม่ครบทุกฉบับหรือตอบไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะขอให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามฉบับใหม่

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด มาตรวจความสมบูรณ์ในการตอบ และจำแนกตามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อสะดวกต่อการกรอกข้อมูลในการวิเคราะห์

5.2 ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามเฉพาะในตอนต้นที่ 2 ระดับการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99)

ระดับการปฏิบัติ	ค่าคะแนน
มากที่สุด	ตรวจให้ 5
มาก	ตรวจให้ 4

ปานกลาง	ตรวจให้	3
น้อย	ตรวจให้	2
น้อยที่สุด	ตรวจให้	1

5.3 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่ตรวจให้คะแนนแล้ว ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์

5.3.1 ระดับคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยภาพรวม แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 110)

ค่าเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติ	
4.51-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มาก
2.51-3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	น้อย
1.00-1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

5.3.2 เปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นรายด้าน และโดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน วิเคราะห์โดยใช้สถิติ F-test (Two-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Sheffe')

5.4 สรุปข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โดยการพรรณนาวิเคราะห์ สรุปเรียงจากความถี่มากไปหาน้อย และใช้ร้อยละประกอบ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น

6.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพแบบสอบถาม ด้วยการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้วิธีหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมทุกข้อ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา

6.2 สถิติวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอผลการวิจัย ได้แก่

6.2.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อศึกษาระดับคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามความคิดเห็นของบุคลากร เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยภาพรวม

6.2.2 สถิติทดสอบสมมติฐาน ด้วยการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียวด้วยค่า F (Two-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นรายด้าน และโดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างทางสถิติ ที่ระดับ .05 จะทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Sheffe')

6.2.3 สรุปข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยเรียงความถี่มากไปหาน้อย และใช้ค่าร้อยละ (Percentage)